

EINDRAPPORTAGE ONTWERPEND ONDERZOEK

De Huet, Dichteren, Bedrijventerrein De Huet, Sportpark Zuid

JANUARI 2020

Ontwerpend onderzoek

**De Huet
Dichteren
Bedrijventerrein De Huet
Sportpark Zuid**

EINDRAPPORTAGE

Januari 2020

Twynstra Gudde en RuimteVerhaal
i.o.v. Gemeente Doetinchem

Arjan Raatgever, Sterre Casier (TwynstraGudde), Pimm Terhorst (RuimteVerhaal)

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Factsheets.....	5
3. Kenschets huidige situatie, opgaven en concrete initiatieven	7
4. Impact van autonome ontwikkelingen	10
5. Belangrijkste punten uit stakeholderinterviews	13
6. Belangrijkste uitkomsten bewonersparticipatie	14
7. Kansen voor de toekomst.....	20
8. Totaalbeeld Ontwerpend Onderzoek, deelgebied D	22
 Bijlage 1: Kaart bewonersinput	 25
Bijlage 2: Kwantitatieve uitkomsten online bewonersenquête	26
Bijlage 3: SWOT en confrontatiematrix.....	35
Bijlage 4: Achtergrondinformatie Dichteren	37
Bijlage 5: Achtergrondinformatie De Huet.....	38

1. Inleiding

Aanleiding

Gemeente Doetinchem heeft besloten om een Ontwerpend onderzoek uit te voeren ter voorbereiding van de totstandkoming van haar omgevingsvisie en omgevingsplan, die Doetinchem verplicht is te maken in het kader van de invoering van de Omgevingswet. Het Ontwerpend onderzoek is opgedeeld in meerdere deelgebieden. Deelgebied De Huet, Dichteren, Sportpark Zuid en bedrijventerrein De Huet is binnen het Ontwerpend Onderzoek door de gemeente aangewezen als een van de prioritaire gebieden, waarvoor als eerste een onderzoek wordt uitgevoerd. TwynstraGudde is gevraagd dit onderzoek in nauwe afstemming met Gemeente Doetinchem uit te voeren en heeft daarvoor de samenwerking gezocht met bureau RuimteVerhaal.

Toelichting proces

Het proces van het Ontwerpend Onderzoek binnen Dichteren, De Huet, Sportpark Zuid en bedrijventerrein De Huet is opgedeeld in vijf fasen.

fase 1 (binnen)	fase 2 (buiten)	fase 3 (binnen)	fase 4 (buiten)	fase 5 (binnen)
<i>jun-aug '19</i>	<i>jul-sep '19</i>	<i>sep-okt '19</i>	<i>okt-nov '19</i>	<i>nov-jan '19</i>
-kennismaking met ambtelijk kernteam -deskresearch feiten en vigerend beleid -thematische input vanuit gemeente verzamelen -interviews met stakeholders -voorbereiding extern startmoment -opzetten online enquête	-aankondiging van extern startmoment -kennismaking met verantwoordelijk wethouder -uitvoering van extern startmoment -uitvoering online enquête -verdere interviews stakeholders -‘breinaald’-sessie met andere deelgebieden -verzameling en beantwoording mails/telefoontjes bewoners	-analyse bewonersparticipatie -start maken kaartmateriaal -start teksten aan conceptvisie o.b.v. opgehaalde input -outline eindproduct terugleggen bij gemeente (ambtelijk en bestuurlijk) -check op gevolgen voor omgevingsplan	-bespreking en aanpassing outline eindproduct -start uitwerking eindproduct -voorbereiding verdiepende bewonersavond -uitvoering verdiepende bewonersavond met 4 thematafels: parkeren, klimaatadaptatie, ouder worden in de wijk, energietransitie.	-werken aan 90%-versie eindproduct -90%-versie van visie terugleggen bij gemeente (ambtelijk en bestuurlijk) -verwerken van reacties tot definitieve eindproduct Ontwerpend onderzoek deelgebied De Huet & Dichteren

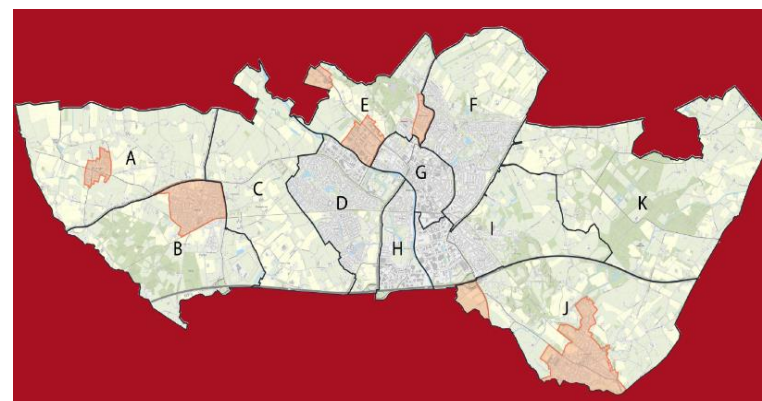
Doorlopend: contact met ambtelijk kernteam, ambtelijk opdrachtgever, externe communicatie, beantwoording bewonersvragen en -ideeën, afstemming met processen in andere deelgebieden (o.m. middels ‘breinaald’-sessies)

Deelgebied D:

Ten noorden van het deelgebied, boven bedrijventerrein De Huet en Sportpark Zuid, loopt de Oude IJssel. Dwars door het deelgebied, aan de zuidkant van De Huet, ligt spoorlijn Arnhem-Winterswijk, met daaraan ook treinstation Doetinchem De Huet. Ten zuiden van het spoor begint Dichteren. Aan de oostkant wordt het gehele deelgebied begrensd door de Europaweg, aan de westzijde door de Wehlse Broeklanden.

- **De Huet**, woonwijk, gelegen ten noorden van spoorlijn Arnhem-Winterswijk, begrensd door de Liemersweg aan de noordoostkant en de Wehlse Broeklanden aan de westkant
- **Dichteren**, woonwijk, zuidelijk van spoorlijn Arnhem-Winterswijk, oostzijde begrensd door Europaweg, Wehlse Broeklanden aan de zuidwestkant en A18 aan de zuidkant.
- **Sportpark Zuid**, gelegen ten noorden van de Liemersweg, ten zuiden van de Oude IJssel, westzijde begrensd door bedrijventerrein De Huet, oostzijde door de Europaweg.
- **Bedrijventerrein De Huet**, ten noorden van de Liemersweg en ten zuiden van de Oude IJssel, oostzijde begrensd door de Energieweg, westzijde door de Wehlse Broeklanden.

Ligging deelgebied D in Doetinchem

2. Factsheets

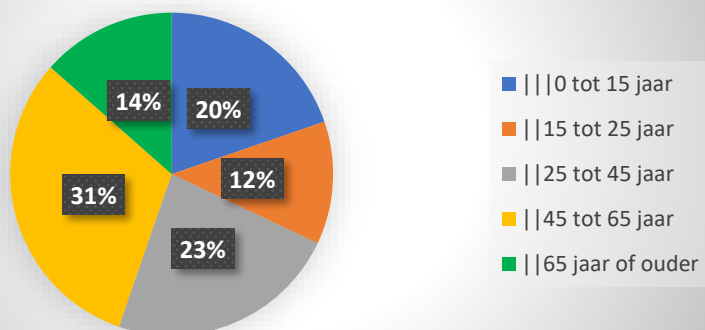
Bronnen: CBS, RIVM, Klimaat-effectatlas, Leefbaarometer

Dichteren (woonwijk)

Dichteren (CBS, 2019)

Aantal inwoners:	6520
Aantal huishoudens:	2605
Aantal woningen:	2607
Gemiddelde WOZ-waarde buurten:	€ 215.000,-
Aantal personenauto's:	2290 (1,1 per huishouden)
Totaaloppervlakte:	232 ha (229 land en 2 water)
Gemiddeld aardgasverbruik buurten:	1279 m3
Gemiddeld elektr.gebruik buurten:	3257 kWh
Leefbaarheidsscore:	Ruim voldoende tot uitstekend
Goed ervaren gezondheid:	70%-83%

Leeftijdsopbouw Dichteren

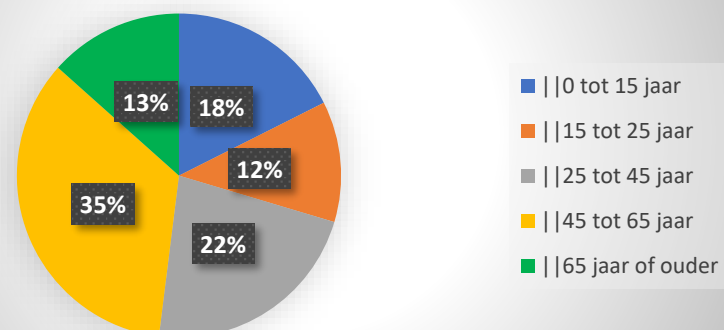

De Huet (woonwijk)

De Huet (CBS, 2019)

Aantal inwoners:	9215
Aantal huishoudens:	3865
Aantal woningen:	3887 (alles voor 2000 gebouwd)
Gemiddelde WOZ-waarde:	€ 179.200
Aantal personenauto's:	4560 (1,2 per huishouden)
Totaaloppervlakte:	329 ha (307 land en 12 water)
Gemiddeld aardgasverbruik buurten:	1280 m3
Gemiddeld elektr.gebruik buurten:	2854 kWh
Leefbaarheidsscore:	Voldoende tot uitstekend
Goed ervaren gezondheid:	73%-83%

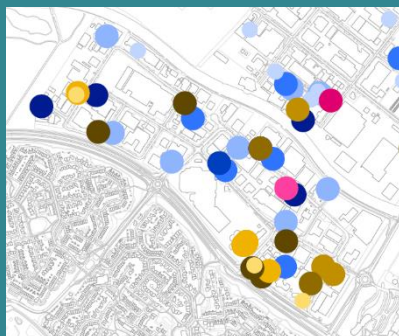
Leeftijden De Huet

Bedrijventerrein De Huet

Bedrijventerrein De Huet (2018, CBS)

Aantal bedrijfsvestigingen:	165
Nijverheid/energie:	40
Handel/horeca:	60
Vervoer/informatie/communicatie:	10
Financiële diensten/onroerend goed:	15
Zakelijke dienstverlening:	30
Cultuur/recreatie/overig:	10
Aantal inwoners:	40

Leegstand november 2019

Er is sprake van leegstand op bedrijventerrein De Huet. Met name bedrijven (blauwe stippen) en kantoren (geel/bruine stippen).

Sportpark Zuid

Sportpark Zuid (CBS, 2018/2019)

Aantal bedrijfsvestigingen:	10
Oppervlakte:	51 ha
Waarvan water:	4 ha
Aantal sportverenigingen:	16

Landgebruikkaart Sportpark Zuid (Klimaatatlas, 2016)

3.Kenschets huidige situatie, opgaven en concrete initiatieven

Kenschets woonwijk De Huet

De Huet is in zeven fases gebouwd in de jaren '80. Voor Doetinchemse begrippen lag de wijk destijds ver van de stad. De Huet is ontwikkeld als een 'bloemkoolwijk', met woonerven en kronkelende straten. De wijk heeft een eigen station en voorzieningen zijn geconcentreerd rond winkelcentrum De Bongerd. Een groen lint met diverse waterpartijen ligt van noord naar zuid door de wijk, hier doorheen stroomt een beek, de Wijnbergse Loopgraaf. Ondergronds heeft De Huet te maken met een gemengd riool systeem. Dit betekent dat vuil water uit huizen en regenwater gebruik maken van hetzelfde riool. De wijk is gebouwd op kleigrond en ligt op ca. 11 meter boven NAP, iets lager gelegen dan de aangrenzende wijk Dichteren. De Liemersweg vormt de waterkering voor de wijk, tegen overstromingen van de Oude IJssel. De door bewoners meest genoemde 'parels van de wijk' zijn kinderboerderij Kokiezier, de groene ader, Sportpark Zuid, de Wehlse Beek, natuurpark De Greephorst en winkelcentrum De Bongerd.

Zicht op wijkwinkelcentrum De Bongerd

Kenschets woonwijk Dichteren

Dichteren bestaat uit een voormalige buurtschap, agrarische gebieden en een nieuwe woonwijk. De woonwijk is ontwikkeld tussen medio jaren '90 en medio jaren '00 en bestaat uit meerdere buurten, met sterk verschillende stedenbouwkundige opzetten en sfeer. De verschillen binnen de wijk zijn daarom relatief groot, van het Stadskwartier, met hoge dichtheid en gestapelde woningen, tot 'landelijk wonen' aan de rand van de buurt met meer vrijstaande woningen (Romantische Buurt). Dwars door de wijk, ligt de 'Groene Wig', met groen, recreatie- en speelmogelijkheden. Deze wig vormt tevens een zichtlijn tussen het buurtschap Dichteren en de Wehlse Broeklanden (aan de westzijde). Bijna driekwart van de woningen in Dichteren zijn koopwoningen. De door bewoners meest genoemde 'parels van de wijk' zijn de Wehlse Broeklanden, het Geboortebos, De Bosstraatgracht, Sportpark Dichteren, de groene wig en het Willy Brandtplein waar verschillende voorzieningen zijn gevestigd. Het zicht op molen Aurora is beschermd, net als de directe omgeving van de molen (molenbiotoop). Rond de Sicco Mansholtweg is een gebied aangewezen dat een hoge archeologische waarde kent.

De Romantische Buurt in Dichteren

Kenschets bedrijventerrein De Huet

Ten noorden van woonwijk De Huet ligt bedrijventerrein De Huet, aangelegd in de jaren '80. Dit is een gemengd bedrijventerrein dat buitendijks ligt. Op het bedrijventerrein De Huet zijn 165 bedrijven gevestigd, op zo'n 51 hectare. In het oostelijke deel komt relatief veel kantoorachtige bedrijvigheid voor

Impressie westelijk deel

met een accent op de grafische industrie en business & retail. In het westelijke deel van het terrein is vooral maakindustrie gevestigd met diverse productiebedrijven, autohandel en -reparatie en enkele bouwbedrijven. In 2015 is in samenwerking met ondernemers, Stichting Parkmanagement Bedrijventerrein De Huet (SPBDH), waterschap Rijn en IJssel en de provincie Gelderland een revitalisatieplan voor bedrijventerrein De Huet opgesteld dat is gericht op het tegengaan van leegstand, verloedering en verpaupering. In de navolgende jaren is dit plan

gedeeltelijk uitgevoerd, onder meer aanleg van een goede en veilige oplossing voor de fietsers, aanleg van een wandelroute, herinrichting van de Mercuriusstraat (incl. ingreep tegen sluipverkeer), aanpak van een deel van de Edisonstraat en Hanzestraat. Het vervolg van de uitvoering is vooralsnog uitgesteld vanwege gebrek aan middelen.

In het verleden zijn er verschillende ideeën aangedragen voor de toekomst van het terrein, waaronder het stapsgewijs ontsluiten van de oever van de Oude IJssel, om de rivier beleefbaar te maken en overstromingsgevaar te beperken. Met specifiek bedrijventerreinenbeleid stimuleert de gemeente de vestiging van innovatieve bedrijven op bedrijventerrein De Huet. Vestiging van nieuwe maatschappelijke-, sport en culturele voorzieningen, kringloopwinkels en kantoren wordt tegengegaan. Verder heeft gemeente Doetinchem de Regionale Programmering Werklocaties Achterhoek 2019-2023 vastgesteld, waarin kwaliteitsbehoud van De Huet als prioriteit is opgenomen.

Impressie oostelijk deel

Kenschets Sportpark Zuid

Ook Sportpark Zuid is onderdeel van deelgebied D. Dit sportpark ligt tussen de Oude IJssel en de Europaweg en is zo'n 60 hectare groot. Het sportpark heeft een regionale functie en bestaat uit diverse sportvelden, waaronder hockey- en voetbalvelden en vormt een schakel tussen De Huet en de Doetinchemse binnenstad. Jachthaven De Ank ligt aan de noordelijke rand van het sportpark, aan de Oude IJssel. Voorjaar 2019 is een plan gemaakt voor de verdere 'verparking' van Sportpark Zuid, onder meer naar aanleiding van het beschikbaar komen van €100.000 subsidie vanuit het provinciale programma 'Open Clubs en Vitale Sportparken'. In dit plan worden de reeds aanwezige potenties van Sportpark Zuid versterkt en verrijkt met nieuwe functies om van het sportpark meer een stadspark te maken. Concrete ingrepen die worden voorgesteld zijn onder meer: extra verlichting, meer zichtlijnen richting rivier, meer diversiteit in beplanting, beter parkeerafspraken, sterkere verbindingen naar omliggende woonwijken, betere bewegwijzering, een 'sportroute' langs de Oude IJssel, 'beweegroute' langs de vijver en een 'survivalroute' nabij de vestiging van het Waterschap.

Fietsbrug in Sportpark Zuid

Opgaven

Gemeente Doetinchem ziet 'de gezonde samenleving' en 'duurzaamheid' als dominante opgaven voor de leefomgeving in dit deelgebied.

- Gezonde samenleving: met de drukke Europaweg (die verbreed wordt) en Liemersweg, het nabije bedrijventerrein en het agrarisch gebruik van het buitengebied, spelen milieu, geur en gezondheidsbescherming een rol in dit deelgebied. Vanwege het groene karakter van de wijken, het sportpark en de nabijheid van het buitengebied zijn er kansen om bewegen (meer) te stimuleren, ter bevordering van de gezondheid.
- Duurzaamheid: klimaatverandering is in het deelgebied van belang, vanwege de groeiende kans op wateroverlast en hittestress. Hittestress treedt met name op in stenige gebieden, zoals bijvoorbeeld winkelcentrum De Bongerd. Wateroverlast kan optreden in lager gelegen gedeelten van woonwijk De Huet in het noordwesten van het deelgebied. Het bedrijventerrein De Huet ligt buitendijks en is kwetsbaar bij overstroming van de Oude IJssel. De energietransitie (zowel duurzame opwekking als alternatieve warmtevoorziening) is een majeure opgave voor dit deelgebied, vanwege de grote aantallen woningen die van het aardgas gehaald moeten worden. De gemeente heeft de (hoge) ambitie uitgesproken om in de gebouwde omgeving al in 2030 energieneutraal te willen zijn. Hierop is pas beperkt concrete actie ondernomen. De Regionale Energiestrategie (schaalniveau Achterhoek), in concept op te leveren in de zomer van 2020, en de Transitievisie Warmte (gemeentelijk), op te leveren in 2021, worden hierin belangrijke stappen. Dwars door het deelgebied, vanaf de Oude IJssel naar het zuidoosten, door het groene hart van De Huet en het oostelijk buitengebied van Dichteren, door naar Wijnbergen, loopt een ecologische verbindingzone. Amfibieën, vogels en vlinders maken gebruik van die zone. De gemeentelijke ambitie is om deze zone te behouden en beschermen.

De inwoners van het deelgebied is in een online enquête (378 reacties) ook om de majeure opgaves in de leefomgeving gevraagd.

- Voor de korte termijn vragen zij aandacht voor het onderhoud van het groen; onderhoud van stoepen en straten; voldoende parkeermogelijkheden; veiligheid in het verkeer; (kwalitatief goede) speelruimte voor kinderen; (sociale) veiligheid;
- Voor de langere termijn vragen zij aandacht voor: ruimte voor de natuur; klimaatadaptatie; gezond leven in de wijk en duurzame energie.

Concrete initiatieven

Naast de aanpak van Sportpark Zuid en de revitalisering van bedrijventerrein De Huet (zie hierboven) spelen enkele concrete ontwikkelingen in het deelgebied, hieronder op kaart opgenomen.

4. Impact van autonome ontwikkelingen

De omgevingsvisie van Doetinchem dient straks een duurzaam perspectief voor de leefomgeving van de Doetinchemmers te bieden. Met de omgevingsvisie wordt ingespeeld op de grote uitdagingen die eraan komen. Denk bijvoorbeeld aan: de overgang naar een duurzame en circulaire economie (waaronder landbouw), de inpassing van de energietransitie en het aanpassen aan de gevolgen van de klimaatverandering. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) schetst vier prioriteiten voor de Nederlandse leefomgeving, die we hieronder toepassen op Doetinchem en in het bijzonder deelgebied D.

1. Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie

Nederland moet zich aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering, zoals hogere rivierafvoeren, wateroverlast en langere perioden van droogte. Maatregelen die nodig zijn, zijn bijvoorbeeld dijkverzwaring en voldoende groen en ruimte voor wateropslag. Voor De Huet hebben we bijvoorbeeld de mogelijkheid besproken om de aanwezige speeltuintjes bij hevige regenval onder water te laten lopen. Voor bedrijventerrein De Huet, dat buitendijks is gelegen, geldt dat meer ruimte voor de Oude IJssel op termijn wellicht nodig is.

De volledig duurzame energievoorziening die we in 2050 in heel Nederland willen hebben vraagt om veel ruimte, onder meer voor windmolens en zonnepanelen, maar bijvoorbeeld ook om extra transformatorhuisjes, verdeelstations en warmtecentrales. Door windmolens op land zoveel mogelijk te clusteren, voorkomen we versnippering over het landschap en benutten we de ruimte zo efficiënt mogelijk. Over de aanleg van zonneparken in het open landschap is nog veel discussie over de ruimtelijke inpassing en de gevolgen voor bijvoorbeeld de biodiversiteit. Hier ligt ook een relatie met de toekomst van de agrarische sector in Nederland. Bij voorkeur worden eerst zoveel zonnepanelen geplaatst op daken, van woningen en bedrijven, en gevels. In de woonwijken De Huet en Dichteren zijn op de daken al veel zonnepanelen zichtbaar, maar ligt er nog een grote potentie om meer zonnepanelen bij te plaatsen, ook op de bedrijfsdaken van bedrijventerrein De Huet.

Collectieve inkoop van 'Zon op Bedrijfsdaken' in Wageningen. © Econnetic, 2019

2. Duurzaam economisch groeipotentieel

Nederland werkt toe naar een duurzame, circulaire, kennisintensieve en internationaal concurrerende economie in 2050. Ook voor Doetinchem zou dit het economisch perspectief kunnen of misschien wel moeten zijn. Dit vraagt goede verbindingen (fysiek en digitaal) en een nauwe samenwerking met onze buurlanden (Duitsland ligt dichtbij vanuit Doetinchem, zijn daar actieve relaties mee?).

Een van Nederlands (en Doetinchems) concurrentievoordelen ten opzichte van andere vestigingslocaties is de goede *quality of life*. Dat vraagt om een leefomgeving die volop voorzieningen biedt wat betreft wonen, bewegen, recreëren, ontmoeten en ontspannen. Met name wat betreft recreëren, ontmoeten en ontspannen is er in De Huet en Dichteren nog winst te behalen.

3. Sterke en gezonde steden en regio's

Waar voor Doetinchem tot voor kort nog bevolkingskrimp werd voorspeld, is in de laatste demografische prognoses juist weer sprake van lichte groei. Dit biedt perspectief op nieuwe gebiedsontwikkeling. Het liefst binnen de bestaande stadsgrenzen, zodat de open ruimten behouden blijven. Aandachtspunt is dat de gezonde leefomgeving en klimaatbestendigheid voor het hele grondgebied moet verbeteren, ook in Doetinchem. Schonere lucht, voldoende groen en water en genoeg publieke voorzieningen zijn nodig. Dit betekent dat voorafgaand aan nieuwe gebiedsontwikkelingen helder moet zijn welke randvoorwaarden de leefomgevingskwaliteit en -veiligheid daar stelt en welke extra maatregelen nodig zijn wanneer voor deze locaties wordt gekozen. Als meer woningen in Wijnbergen gebouwd zouden worden, let dan op voldoende invulling van bovenstaande randvoorwaarden, omdat meer woningbouw daar ook effect zal hebben op het functioneren en de kwaliteit van De Huet en Dichteren.

4. Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied

Het Europese en rijksbeleid voor de landbouwsector lijkt steeds meer gericht te worden op een kanteling naar duurzame kringlooplandbouw. Dit heeft voordelen op het vlak van het landschap, klimaat, gezonde leefomgeving, cultuurhistorie, tegengaan van verrommeling en biodiversiteit. Problematisch is nog dat vooralsnog het verdienpotentieel van duurzame landbouw op grote schaal nog onduidelijk is en dat niet iedere agrariër de benodigde investeringen voor een kanteling naar een nieuw businessmodel kan opbrengen. Voor woonwijken De Huet en Dichteren is de ontwikkeling van de agrarische bedrijven in de aangrenzende Wehlse Broeklanden van wezenlijk belang.

'Fietssafari' in de Wehlse Broeklanden, in het kader van het Ontwerpend Onderzoek © Gemeente Doetinchem, 2019

5. Belangrijkste punten uit stakeholderinterviews

De belangrijkste opgaven voor Dichteren en de Huet op het gebied van gezondheid zijn:

1. **Hitte**
2. **Luchtvervuiling en geluid**
3. **Gezonde mobiliteit**

Kijk ook goed naar deze uitdagingen in relatie met voorgenomen plannen zoals de verbreding van de Europaweg, de verparking van Sportpark Zuid en verdubbeling van het spoor.

Geur van het bedrijventerrein en van de agrariërs in het buitengebied vormen een uitdaging voor dit deelgebied.

Zorg in het omgevingsplan voor duidelijke eisen t.a.v. geur en geluid en voorkom globale richtlijnen.

Drie aandachtspunten voor dit deelgebied:

1. **Energietransitie**
2. **Revitalisering van de openbare ruimte en het groen**
3. **De verbinding tussen Sportpark Zuid en De Huet met de verbreding van de Europaweg**

Betrek als gemeente onze vereniging sterker bij planvorming over De Bongerd.

Werk aan de branchering en stedenbouwkundige uitwerking van De Bongerd.

Houdt ons goed bereikbaar voor alle doelgroepen.

Investeer in het openbaar groen en de ecologische zone.

**Ondernemersvereniging
De Bongerd**

Op middellange termijn dienen we na te denken over hoe we omgaan met het feit dat het bedrijventerrein De Huet buitendijks ligt.

Formuleer kwalitatieve en biologische doelstellingen voor de Oude IJssel als ecologische verbindingzone.

Op enkele plekken is waterkwaliteit aandachtspunt.

We stellen een sportparkmanager aan om een beter zichtbaar sportpark te worden.

We willen een sportpark zijn waar alle leeftijden kunnen sporten.

We willen sport- en beweegroutes aanleggen in het sportpark.

**Ondernemersvereniging
Doetinchem**

Wij verwachten dat er aandacht is voor 3 onderwerpen i.r.t. tot bedrijventerrein de Huet:

1. **Klimaatadaptatie**
2. **Revitaliseren van het bedrijventerrein**
3. **Veilige fietsroutes**

Kijk ook naar de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed.

Gebruik leegstaande scholen om op termijn een grotere ontwikkeling mogelijk te maken.

Onderwijshuisvesting

We weten nog niet hoe we moeten omgaan met de verduurzaming van de woningen in De Huet.

De kwaliteit van een deel van de woningen in Dichteren is voor ons een aandachtspunt.

Verder zijn De Huet en Dichteren voor ons geen prioritaire wijken in termen van renovatie of nieuwbouw.

6. Belangrijkste uitkomsten bewonersparticipatie

Beschrijving participatieproces

In het kader van het Ontwerpend Onderzoek in deelgebied D hebben we de bewoners uit de wijken De Huet en Dichteren uitgebreid geraadpleegd. Dit begon met een brief aan ieder adres in het deelgebied waarmee zij werden geïnformeerd over de start van het proces en werden gevraagd om een online-enquête in te vullen. Deze enquête is door 378 mensen ingevuld. De brief heeft verder zo'n 50 inhoudelijke e-mails opgeleverd waarin mensen ideeën van allerlei aard aandroegen voor hun leefomgeving.

Kort na de introductiebrief is op zaterdag 7 september 2019 een inloopdag georganiseerd. Tijdens deze dag konden bewoners meepraten over de toekomst van hun wijk. Vanwege de representativiteit zijn tijdens deze dag verschillende activiteiten ondernomen op meerdere locaties in De Huet en Dichteren. Geprobeerd is om zoveel mogelijk typen inwoners te betrekken. Zo was er zelfs een speciale ideeënprijsvraag voor de allerjongste wijkbewoners.

Twee maanden later is op maandag 18 november 2019 een verdiepende bijeenkomst georganiseerd. Gedurende deze avond in Sporthal De Bongerd konden wijkbewoners meepraten aan vier thematafels: parkeren en mobiliteit, ouder worden in de wijk, klimaatadaptatie en energietransitie. Met behulp van WAT-ALS-kaarten werden de onderwerpen teruggebracht tot een tastbare voorbeelden en dilemma's. Hierna volgt een beschrijving van de belangrijkste uitkomsten van de bewonersparticipatie.

Welke thema's vinden bewoners belangrijk?

In de enquête is aan bewoners gevraagd welke thema's volgens hen de komende decennia het meeste prioriteit verdienen. De top 5 is:

1. Ruimte voor natuur
2. Aanpassingen aan heftige regen, droogte, hitte
3. Gezond leven in de wijk
4. Duurzame energie
5. Betaalbare zorg (buiten het ruimtelijk domein)

Verder hebben bewoners in de enquête en tijdens de inloopdag de belangrijkste bestaande waarden en kwaliteiten van hun leefomgeving benoemd. Uit deze input is een collage gemaakt. Zowel in De Huet als in Dichteren vinden bewoners de **rust**, het **uitsicht** en de **openheid** heel belangrijk. Tevens hechten zij veel waarde aan **ontmoeten** en **gezelligheid**. Als aandachtspunt noemen veel bewoners het **onderhoud** van de leefomgeving. Een aantal bewoners draagt hier overigens zelf al een steentje aan bij of overweegt dat voor de toekomst.

"Ik zou graag het groenstukje voor mijn huis zelf beplanten en onderhouden, zodat het meer voldoet aan een frisse, nette, milieuvriendelijke en 'grondsoortgerechte' uitstraling

"Ik zou best een deel van het onderhoud met de buurt willen doen. Mits we inspraak hebben en ondersteuning van de gemeente."

"Sport en bewegen een prominentere plek geven in de wijk."

"Zorg ervoor dat speeltuinen beweeg- en ontmoetingsplekken worden voor jong en oud en faciliteer inwoners daarin door het beschikbaar stellen van wijkbudgetten."

Belangrijke waarden voor bewoners in hun leefomgeving, nu en in de toekomst

Naast de opmerkingen over de meer landschappelijke elementen van de leefomgeving, hebben de bewoners van De Huet en Dichteren nog andere opgaven genoemd die ook aan de leefomgeving raken. Te weten het verbeteren van de (verkeers)veiligheid, voorzien in alternatieve energiebronnen, realiseren van een gezonde leefomgeving, aanpakken van de parkeerproblematiek (met name in Dichteren) en het inspelen op sociale vraagstukken. Daarnaast zijn door verschillende personen concrete initiatieven genoemd die zij in het deelgebied zouden willen realiseren of zien gebeuren.

"Wij zouden graag een bed- & breakfastboot willen aanleggen in de Oude IJssel"

"Schutterij Sint Martinus zoekt ruimere huisvesting in Dichteren"

"Mijn familie zoekt een invulling van de kleine kerstbomenkwekerij ten noordoosten van Dichteren"

"Het bestuur wil Watersportvereniging De Ank graag uitbreiden, met een extra steiger en op het land"

Parels in de wijken

In de enquête en tijdens de inloopdag hebben bewoners ook aangegeven wat voor hen nu de 'parels' in of rondom de wijk zijn.

Hoe kijken bewoners aan tegen concrete ingrepen?

Met name tijdens de verdiepende bijeenkomst op 18 november 2019 is met bewoners gesproken over hoe specifieke vraagstukken in hun ogen zouden kunnen worden aangepakt. Gedurende deze avond zijn op een viertal thema's oplossingsrichtingen besproken, namelijk **energietransitie**, **klimaatadaptatie**, **ouder worden in de wijk** en **parkeren**. Hieronder is de samengevatte opbrengst van deze verdiepingsavond opgenomen.

Energietransitie

Mogelijke interventie	Voordelen	Nadelen
1. Woningen van het aardgas af	Een aantal inwoners vinden dit prima, zolang ze hun huis op een alternatieve manier kunnen verwarmen. "Laten wel zoveel mogelijk de bestaande infrastructuur benutten." Meer informatie vanuit de gemeente gewenst.	Enkele bewoners willen op gas blijven koken en/of zien (nu er nog veel onbekend is) meer in besparende maatregelen.
2. Zonneparken en windturbineparken in de Wehlse Broeklanden	De gesprekspartners zien in waarom dit wellicht nodig is. "Dit is misschien te combineren met het vergroten van de biodiversiteit en verduurzaming van de agrarische sector"	Meerdere bewoners vinden dit zonde van het landschap. "Leg eerst alle daken maar eens vol zonnepanelen. Dan kunnen we daarna aan het open landschap beginnen, als dat nog nodig is"
3. Gezamenlijke inkopen van woningisolatie	Diverse inwoners vinden dit een goed idee. "Het Rijk geeft subsidie, maar daarvoor moet je minimaal twee grote ingrepen doen"; "De gemeente zou gezamenlijke inkoop wellicht kunnen faciliteren".	We moeten wel goed opletten om niet teveel te isoleren, omdat de gekozen warmtebron uitmaakt voor welk niveau isolatie nuttig/nodig is.
4. Elektrische deelauto's in De Huet en/of Dichter	Verschillende bewoners verwachten dat vooral jongeren mensen dit interessant zouden (kunnen) vinden.	Meerdere bewoners geven aan dat je in deelauto's niet alles kunt doen. Bijv. zware spullen vervoeren en rommel maken.

Klimaatadaptatie

Mogelijke interventie	Voordelen	Nadelen
1. Groene daken	Meerdere bewoners vinden dit (mogelijk) interessant, onder meer door het groen, de bijdrage aan luchtkwaliteit, de werking tegen hittestress en de waterretentie.	Maar het roept bij bewoners wel veel vragen op. "Hoe maak je de afweging zonnepanelen of groen dak? Wat is de meest effectieve investering als particulier?". Ook is het beeld dat het kostbaar is en niet altijd kan.
2. Speeltuinen onder water	Speeltuinen zijn volgens bewoners geschikt als buffer en voor infiltratie. "Deze plekken zijn toch al vaak drassig".	Het kan niet overal, vanwege het gescheiden watersysteem en overstort. In Dichter kan het, maar in de Huet niet.
3. Groene parkeerstenen	Verschillende bewoners vinden dit een goed idee, mits de groene parkeerstenen goed toegankelijk zijn.	Wanneer parkeerplekken erg veel gebruikt worden sterft het groen. Ook vragen groene stenen meer onderhoud.
4. Extra bomen	Een aantal bewoners vinden dit een goed idee. "We kunnen bijvoorbeeld het geboortebos uitbreiden".	Bewoners zien ook nadelen: "Sneller rommel op de auto's en meer last van allergieën". Juiste boomkeuze kan helpen.

Ouder worden in de wijk

Mogelijke interventie	Voordelen	Nadelen
1. Laagste kwaliteit gezinswoningen herontwikkelen tot ouderenwoningen	Volgens bewoners is er behoefte aan meer ouderenwoningen. "Er zijn wel geschikte appartementen, maar niet veel in De Huet en Dichteren".	Enkele bewoners vinden het belangrijk om jong en oud te mengen.
2. Opzetten van een ouderenvereniging	Er zijn al allerlei initiatieven voor ouderen: koken, wandelen, koersbal, jeu de boules etc. Wijkkrant UitZuid kan een nog belangrijkere rol spelen.	Volgens de bewoners is er weinig behoefte aan een ouderenvereniging.
3. Meer ontmoetingsplekken voor ouderen	De bewoners vinden voldoende ontmoetingsplekken voor ouderen zeker belangrijk. "Dit kan overigens ook een plek zijn voor oud EN jong"	Om een ontmoetingsplek te runnen heb je wel professioneel of vrijwillig personeel nodig, dat is vaak een issue.
4. Een wandelnetwerk in de De Huet, Dichteren en de Wehlse Broeklanden	Volgens de bewoners liggen er vooral kansen om de wandelroutes in de wijken en langs het spoor aantrekkelijker te maken.	Dat bestaat al en kan je dus handhaven. Er lopen al vier vanuit 'Pitch en putt' in de Wehlse Broeklanden.

Parkeren en mobiliteit

Mogelijke interventie	Voordelen	Nadelen
1. Extra parkeerplaatsen ten kosten van voortuinen, speelplekken en/of openbaar groen	Een aantal bewoners wil een deel van hun eigen tuin gebruiken voor het parkeren van hun auto. Sterker nog: diverse bewoners zijn zelfs al met dit initiatief naar de Gemeente Doetinchem geweest.	Verschillende bewoners gaven aan dat meerdere (speel)plekken in slechte staat verkeren en hier extra parkeerplaatsen van gemaakt kunnen worden. Andere bewoners vonden dit een minder goed idee.
2. Extra parkeervoorzieningen op vijf minuten loop- / fietsafstand	Diverse bewoners zijn bereid om de 3e, 4e en/of 5e auto op vijf minuten loopafstand van hun woning te parkeren. Ook bezoekers en bestelbusjes kunnen hier parkeren.	Of bewoners wel of niet bereid zijn om hun auto op vijf minuten loopafstand te parkeren is mede afhankelijk van het weer. In de winter en met slecht weer zullen minder bewoners dit doen.
3. Invoeren van een parkeervergunningstelsel	Meerdere bewoners uit De Huet vonden het een (goed) idee om rondom de nieuwe Albert Heijn te werken met parkeervergunningen	Verschillende bewoners vonden dit niet sociaal/eerlijk. Ook vraagt dit om extra handhaving.
4. Deelauto's in De Huet en Dichteren	n.v.t.	Slechts één bewoner stond hiervoor open. De meeste bewoners zijn erg gehecht aan hun eigen auto('s).

7. Kansen voor de toekomst

Uit de verschillende input die is opgehaald – de ‘gebiedsfoto’ vanuit de gemeente, interviews met maatschappelijke stakeholders, autonome ontwikkelingen, bewonersparticipatie, zijn een aantal kansen voor de toekomst van deelgebied D geformuleerd.

Thematische kansen

Behoud het groene en ruim opgezette karakter van De Huet en de groene wig in Dichteren. Plant meer bomen tegen hittestress. Het groene karakter van beide wijken wordt door de bewoners sterk gewaardeerd. Er is draagvlak voor aanplant van meer bomen, mits slim gepositioneerd en ‘allergievrij’

Zet vol in op zon-op-dak in beide wijken. Uit de bewonersparticipatie blijkt dat massale aanwezigheid van zon op dak meer draagvlak creëert voor verdere duurzame opwekking en de energietransitie als geheel

Verhoog de toegankelijkheid en bereikbaarheid voor ouderen; stimuleer ontmoeting; voeg ouderenwoningen toe De Huet en Dichteren zullen vergrijzen. Voldoende onderhouden van groen en openbare ruimte, toevoegen van bankjes en ontmoetingsplekken stimuleert gezond leven. Denk bij herstructurering of inbreiding aan het toevoegen van voor ouderen geschikte woningen.

Start zo snel mogelijk met de informatievoorziening over de warmtetransitie. Een deel van de bewoners maakt zich zorgen over het gebrek aan informatie vanuit de overheid op deze opgave. Voorkom dat mensen verkeerde investeringen doen op dit terrein.

Evalueer de ontsluiting van beide wijken; neem extra maatregelen tegen verkeersonveiligheid.

Veel bewoners ervaren verkeersonveiligheid door hardrijdend verkeer in de wijken, met name doorgaand verkeer. Monitor goed welk effect de komst van de nieuwe AH XL op De Bongerd hierop heeft. Met de vergrijzing neemt dit gevoel van onveiligheid toe. Overweeg naast fysieke maatregelen ook Smart City-maatregelen (sensoren, feedback via beeldschermen etc.)

Voeg groene daken toe voor het tegengaan van hittestress en waterretentie. Met name op de plekken waar zware hittestress wordt voorzien (bijvoorbeeld bij De Bongerd)

Stimuleer het ontstaan van tuinen om extreme buiten beter op te vangen. Promoot de bestaande hemelwater-afkoppelsubsidie beter, want die is onbekend

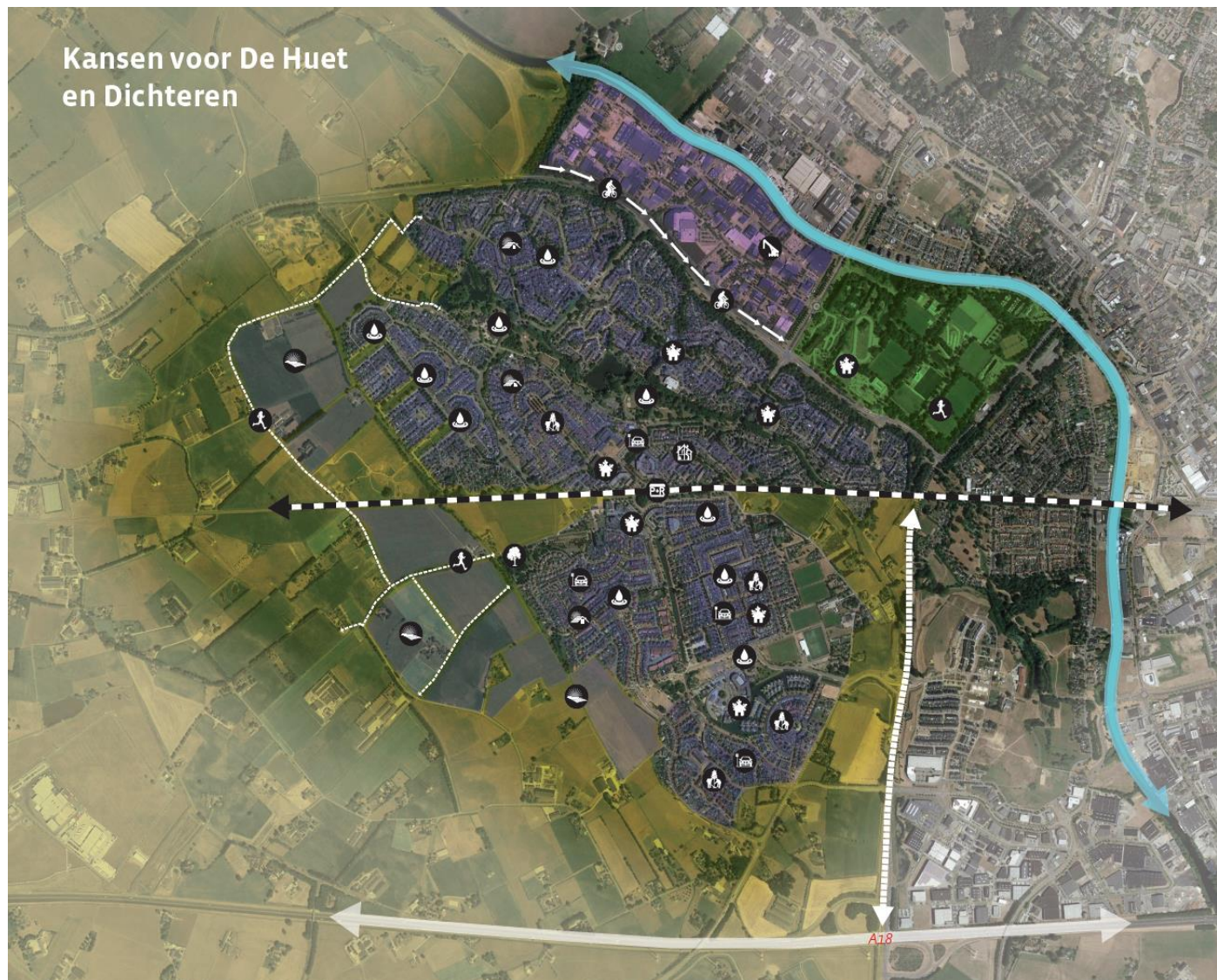

Koppel klimaatadaptatie en verkeersveiligheid mee bij aanleg nieuwe energie-infra. Als de straten open moeten voor e-net, gasnet en/of warmtenet, neem dan gelijk waterretentie- en verkeersveiligheidsmaatregelen maatregelen en voeg bomen toe

Zet in op verhoging van de organisatiegraad en versterking van de bewonersnetwerken in beide wijken. Zodat bewoners makkelijker rondom een thema of initiatief kunnen worden gemobiliseerd

Op onderstaande plattegrond zijn deze zoveel mogelijk op kaart geprojecteerd:

	Laagste kwaliteit gezinswoningen herontwikkelen tot ouderenwoningen		Creëer extra parkeerplaatsen ten kosten van voortuinen, speelplekken en/of openbaar groen
	Bouw het geboortebos verder uit en creëer hier eventueel nieuwe ontmoetingsplekken		Stimuleer meer beweging (o.a. op Sportpark Zuid en in Wehlse Broeklanden)
	Stimuleren van zonnepanelen		Stimuleren van groene daken
	Plant extra bomen tegen hittestress.		Zet revitalisering van bedrijventerrein De Huet door.
	Gebruik speeltuinen en openbaar groen voor het opvangen van regenwater		Onderzoek de mogelijkheden voor een (beveiligde) parkeergarage nabij station De Huet
	De Wehlse Broeklanden bieden kansen voor zonnevelden i.c.m. nieuwe recreatie		beperk naar school fietsende kinderen door bedrijventerrein De Huet ('nudging' naar veiligere routes)

8. Totaalbeeld Ontwerpend Onderzoek, deelgebied D

Concrete initiatieven

Zet de verparking van Sportpark Zuid door

Bouw Albert Heijn XL met sporthal op eerste verdieping op De Bongerd

Verdubbel de Europaweg voor een betere doorstroming

Bouw Van der Valk-hotel in oksel A18 en Europaweg

Verdubbeling spoor tussen Zevenaar en Didam (ProRail)

Wensen & ideeën

Wens om een Bed & Breakfastboot te beginnen

Uitbreidingswens van Watersportvereniging De Ank

Eigenaar verkent de mogelijkheden om het terrein eventueel een andere bestemming te geven.

Schutterij Sint Martinus wil graag uitbreiden. Wens: nieuwbouw in de nabije omgeving

Idee om een kleinschalig zonnepark te realiseren

Kansen & interventies

Laagste kwaliteit gezinswoningen herontwikkelen tot ouderenwoningen

Bouw het geboortebos verder uit en creëer hier eventueel nieuwe ontmoetingsplekken

Stimuleren van zonnepanelen

Plant extra bomen tegen hittestress.

Gebruik speeltuinen en openbaar groen voor het opvangen van regenwater

De Wehlse Broeklanden bieden kansen voor zonnevelden i.c.m. nieuwe recreatie

Creëer extra parkeerplaatsen ten kosten van voortuinen, speelplekken en/of openbaar groen

Stimuleer meer beweging (o.a. op Sportpark Zuid en in Wehlse Broeklanden)

Stimuleren van groene daken

Zet revitalisering van bedrijventerrein De Huet door.

Onderzoek de mogelijkheden voor een (beveiligde) parkeergarage nabij station De Huet

beperk naar school fietsende kinderen door bedrijventerrein De Huet ('nudging' naar veiligere routes)

Parels in De Huet en Dichteren

1

Sportpark Dichteren

2

Willy Brandtplein

3

De Groene Wig

4

Bosstraat gracht

5

Geboortebos

6

Wehlse Broeklanden

7

Wehlse Beek

8

Greephorst

9

Kokiezier

10

Groene Ader

11

Sportpark Zuid

Colofon

Eindrapportage Ontwerpend onderzoek

Deelgebied D: De Huet, Dichteren,
Bedrijventerrein De Huet, Sportpark Zuid

Januari 2020

Twynstra Gudde en RuimteVerhaal
i.o.v. Gemeente Doetinchem

Penvoering: Arjan Raatgever, Sterre Casier (TwynstraGudde), Pimm Terhorst (RuimteVerhaal)

Bijlage 1: Kaart bewonersinput

Dit is een kaart van alle locatiespecifieke bijdragen die bewoners live, per mail, via de online enquête en telefonisch hebben gegeven ten behoeve van het Ontwerpend Onderzoek. De interactieve kaart, met letterlijke input per icoon, is hier te bezoeken:

<https://drive.google.com/open?id=1aEE-Qpr1H-PgMDxaZmopRRhnmfBC5b0p&usp=sharing>

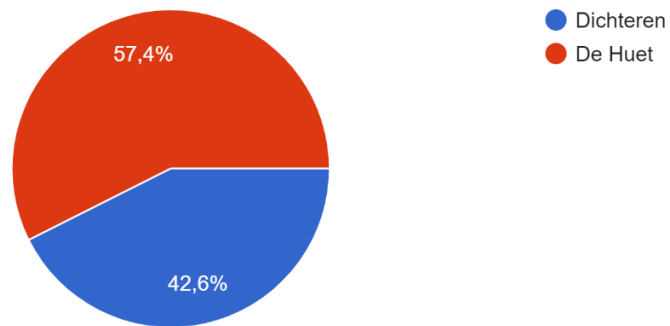
- Verkeersveiligheid
- Parel
- Parkeren
- Spelen
- Overlast
- Natuur in de wijk
- Voorzieningen
- Beheer groen
- Bereikbaarheid
- Beheer infra
- Gezonde leefomgeving

Bijlage 2: Kwantitatieve uitkomsten online bewonersenquête

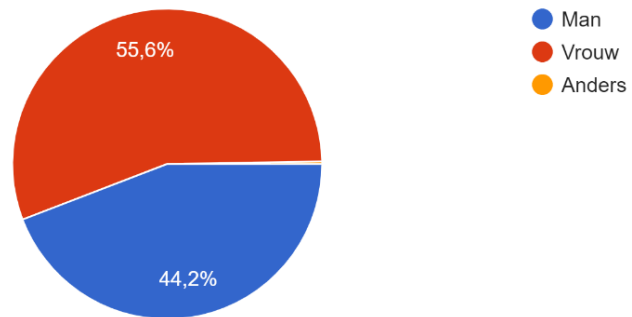
Woont u in Dichteren of De Huet?

378 antwoorden

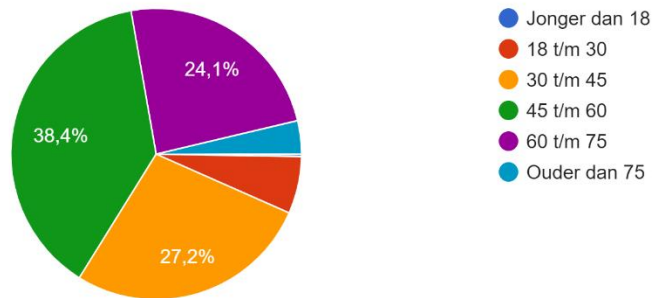
21. Wat is uw geslacht?

378 antwoorden

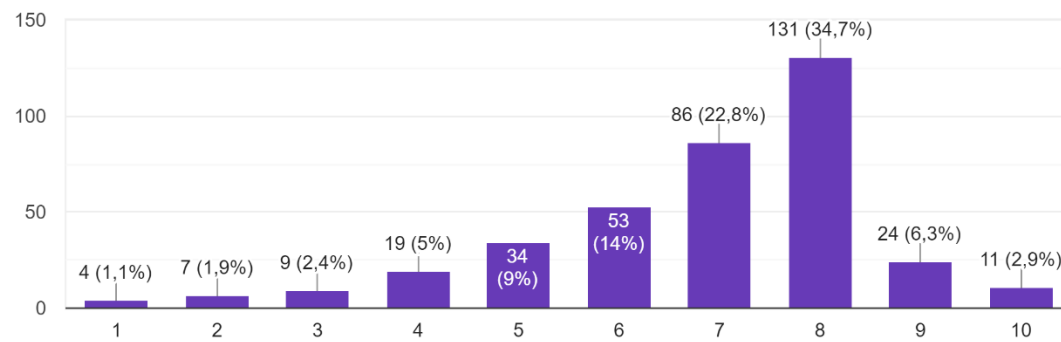
22. Wat is uw leeftijd?

378 antwoorden

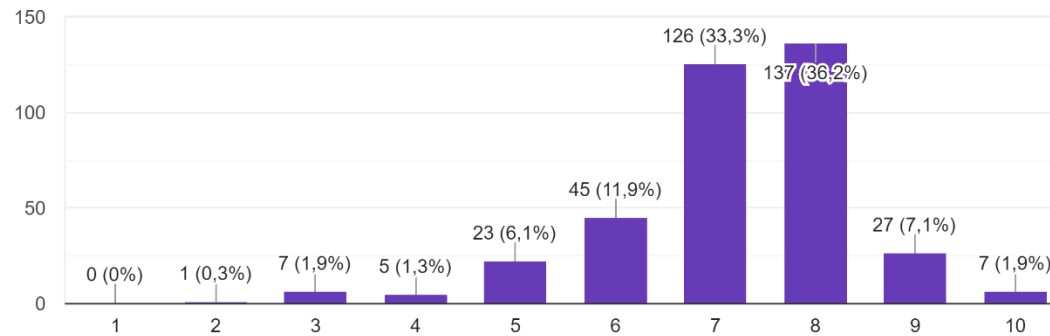
5. Hoe beoordeelt u het groen in de wijk?

378 antwoorden

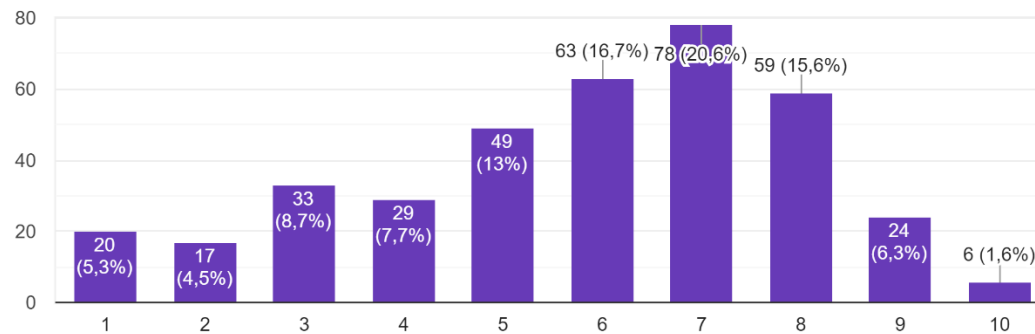
6.Hoe beoordeelt u de voorzieningen in uw wijk?

378 antwoorden

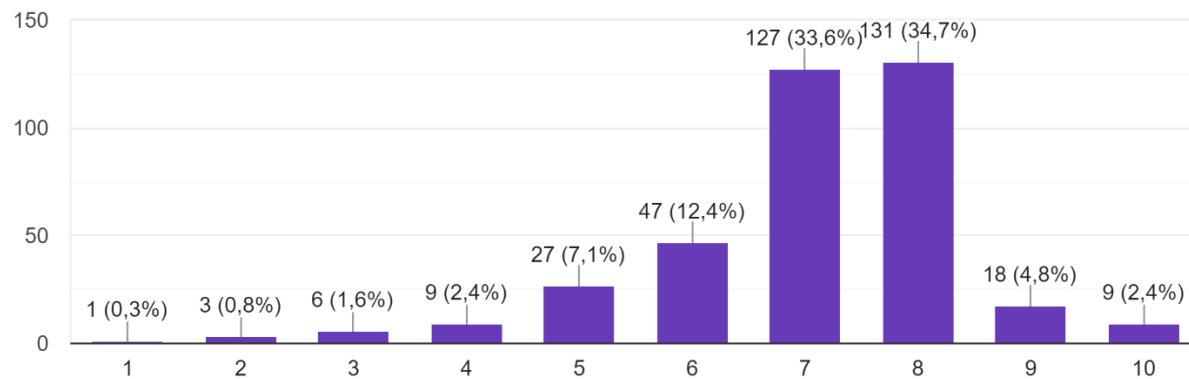
7.Hoe beoordeelt u parkeren en bereikbaarheid in de wijk?

378 antwoorden

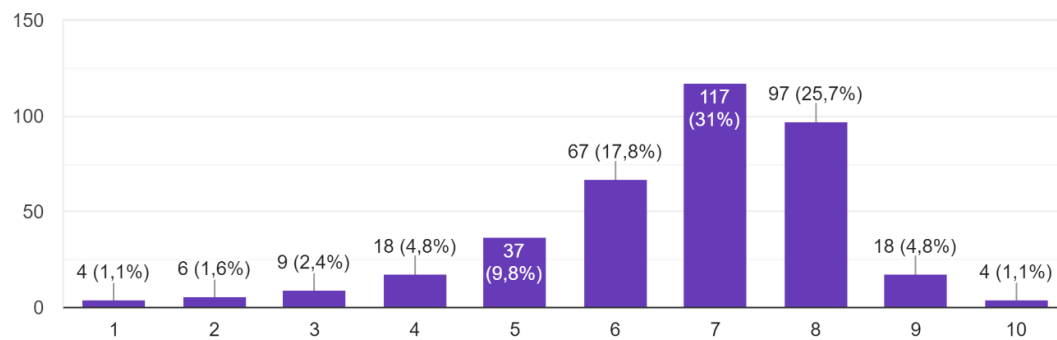
8.Hoe beoordeelt u de sfeer in de wijk?

378 antwoorden

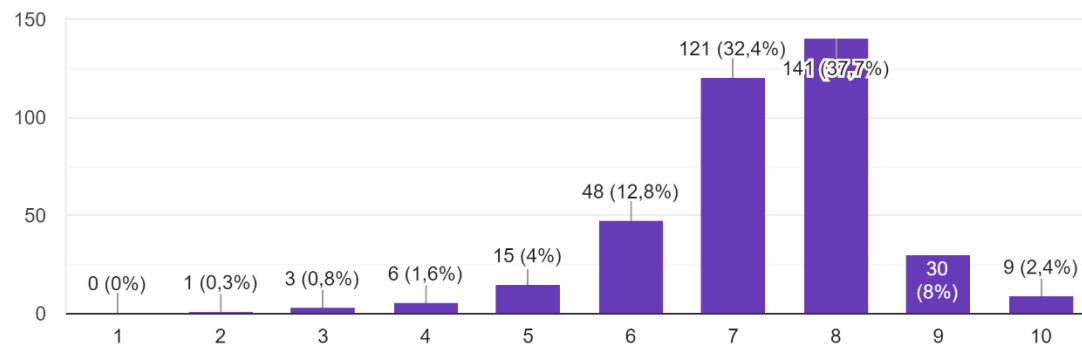
9.Hoe beoordeelt u veiligheid in de wijk?

377 antwoorden

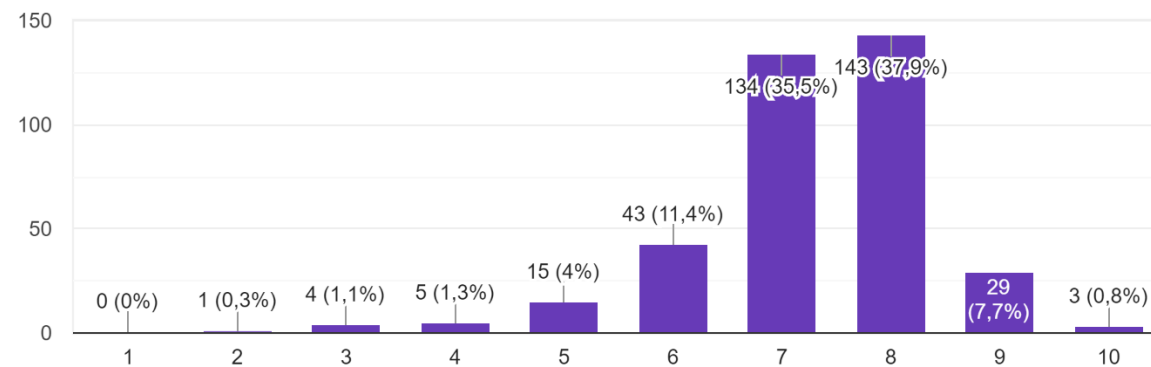
10.Hoe beoordeelt u de kwaliteit van de woningen?

374 antwoorden

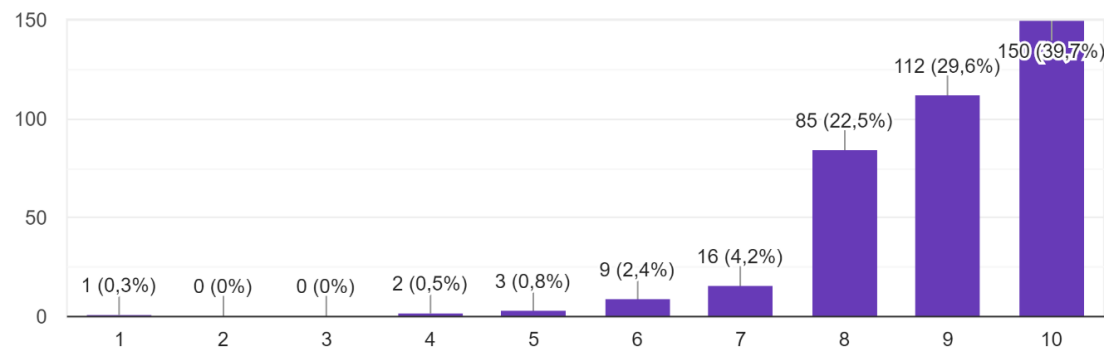
11.Hoe tevreden bent u over uw wijk?

377 antwoorden

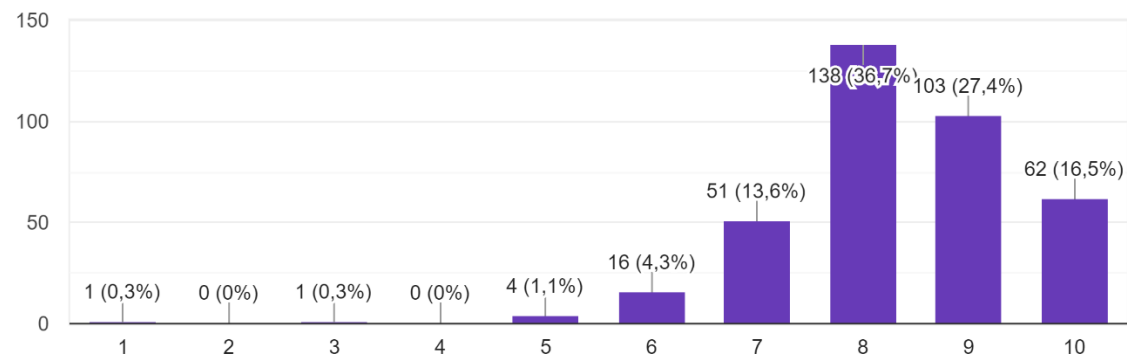
12.Hoe belangrijk is het groen in de wijk voor u?

378 antwoorden

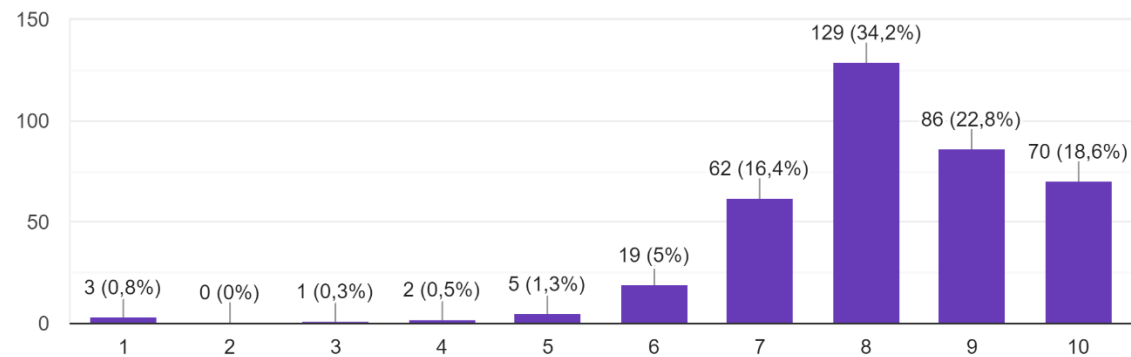
13.Hoe belangrijk zijn voorzieningen in de wijk voor u?

376 antwoorden

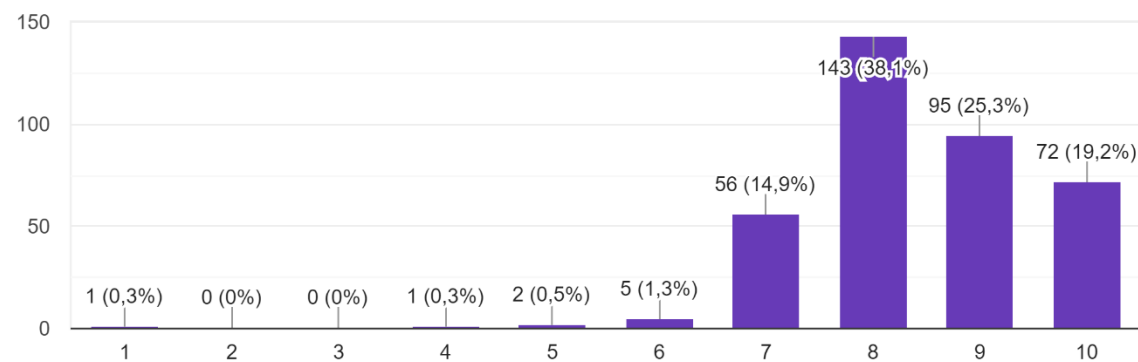
14.Hoe belangrijk is parkeren en bereikbaarheid in de wijk voor u?

377 antwoorden

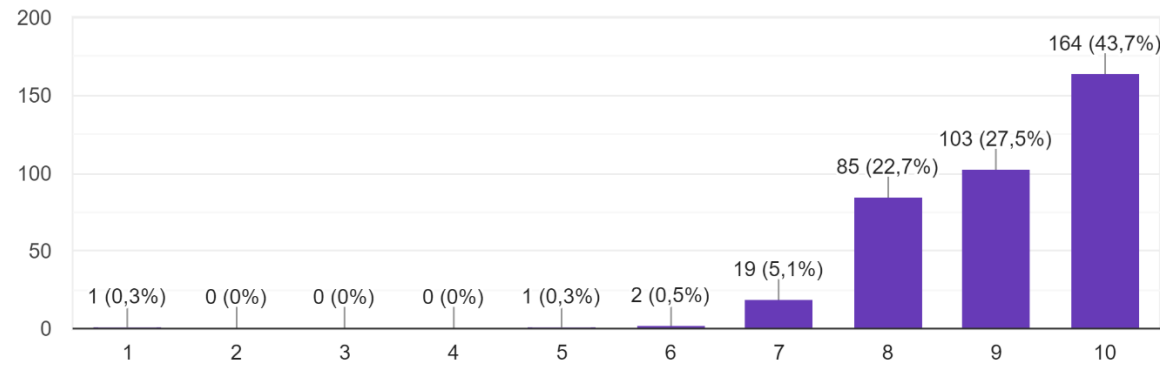
15.Hoe belangrijk is sfeer in de wijk voor u?

375 antwoorden

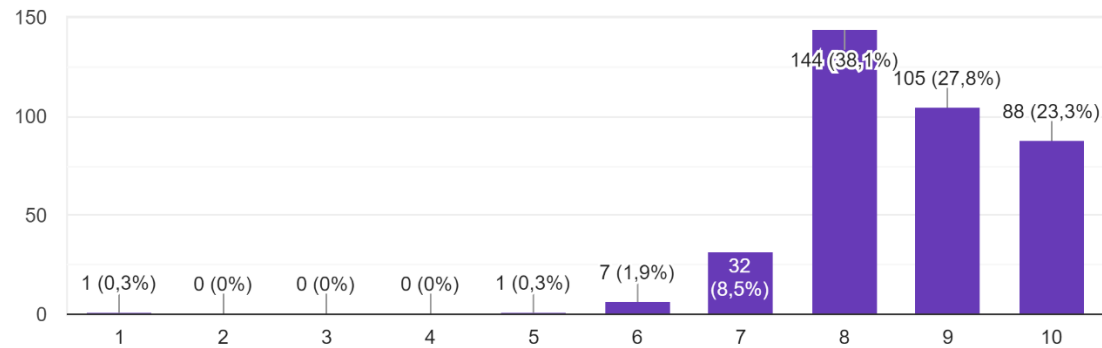
16.Hoe belangrijk is veiligheid in de wijk voor uw?

375 antwoorden

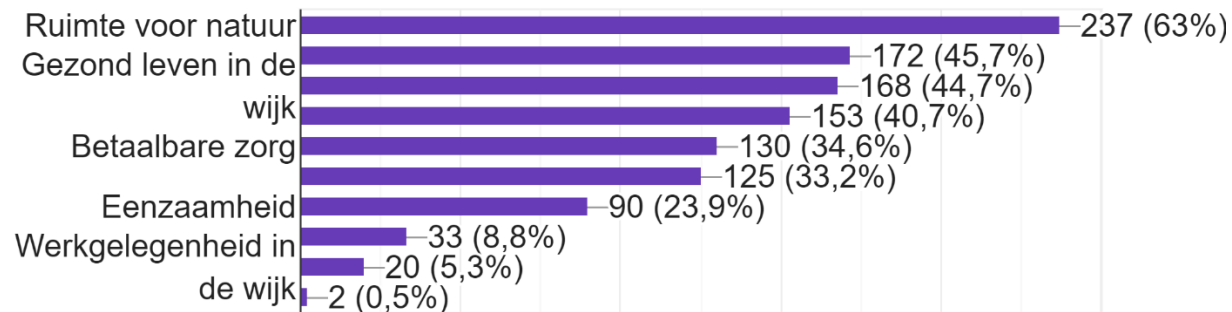
17.Hoe belangrijk is de kwaliteit van de woningen voor u?

378 antwoorden

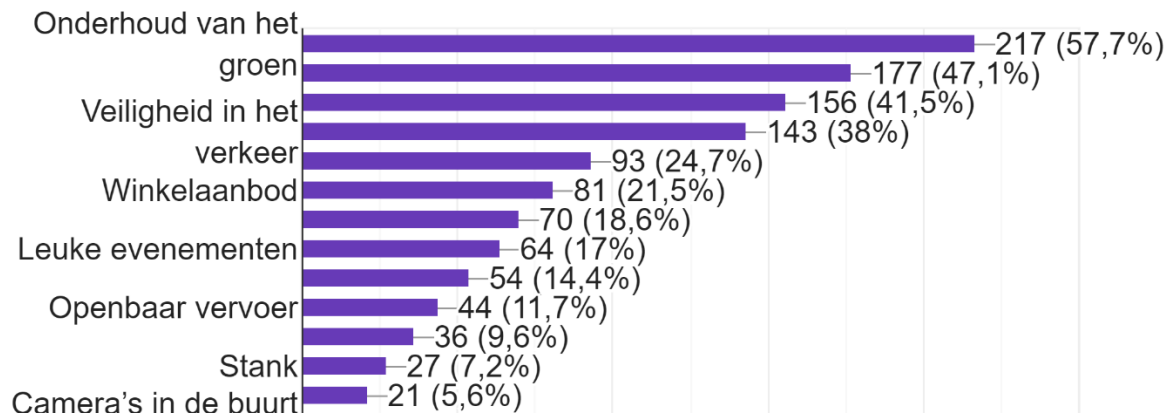
18. Welke thema's verdienen de komende jaren volgens u de meeste aandacht?

376 antwoorden

19. Welke concrete aanpassingen zou u graag zien in uw wijk?

376 antwoorden

Bijlage 3: SWOT en confrontatiematrix

Een sterktezwakteanalyse – ook wel SWOT in het Engels – is een analyse-instrument om een grote hoeveelheid informatie op een overzichtelijke wijze samen te vatten. In het Ontwerpend Onderzoek Dichteren De Huet hebben we de verzamelde informatie uit verschillende bronnen – deskresearch, bestaand beleid, interviews met stakeholders, bewonersparticipatie, expertise vanuit het kernteam en de rest van de gemeente – met elkaar gebundeld en tegen elkaar afgewogen. De SWOT is dus te lezen als een geïnterpreteerde en geprioriteerde structurering van beschikbare informatie, door de ogen van de samenstellers, geen objectieve analyse. Het doel van de SWOT is om gestructureerd over prioritaire opgaven te kunnen nadenken en van daaruit tot kansen en risico's te komen, bijvoorbeeld middels de confrontatiematrix die hieronder is uitgewerkt.

	<i>POSITIEF</i>	<i>NEGATIEF</i>
<i>INTERN</i>	<u>Sterktes</u> - Veel water en groen - Ruime opzet (De Huet) - Ligging aan buitengebied - Rustig wonen - Gemengde bevolkingssamenstelling (jong en oud) - Aanwezigheid van diverse voorzieningen	<u>Zwaktes</u> - Verkeersonveiligheid - Onderhoud openbare ruimte en groen - Krappe opzet (Dichteren) en parkeren - Kwaliteit speelvoorzieningen - Wisselende kwaliteit van woningaanbod - Gebrek aan ontmoetingsruimte
<i>EXTERN</i>	<u>Kansen</u> - Verandering energie- en warmtevoorziening - Klimaatadaptatie - Stabiele bevolkingsprognose - Opkomst circulaire economie - Digitalisering & robotisering - Deel-/platformeconomie	<u>Bedreigingen</u> - Wateroverlast en hittestress - Vergrijzing - Verdere afbouw verzorgingsstaat - Toename geluidsdruk en fijnstof - Groeiende verschillen tussen mensen - Afname biodiversiteit

Op basis van de SWOT-analyse (zie hierboven) is een confrontatiematrix gemaakt van de belangrijkste sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen met betrekking tot de ontwikkeling van de leefomgeving van De Huet en Dichteren. De belangrijkste hieruit resulterende kansen zijn opgenomen in het hoofddocument.

	S1	S2	S3	Z1	Z2	Z3
K1	Veel water en groen + Verandering energie- en warmtevoorziening <i>Extra kans aquathermie, zonnepanelen</i>	Ruime opzet De Huet + Verandering energie- en warmtevoorziening <i>Ruimte voor zonnepanelen. Ruimte voor energieinfra.</i>	Ligging aan buitengebied + Verandering energie- en warmtevoorziening <i>Plaatsing duurzame energieopwekking in Wehlse broeklanden. Energetisch een kans. Landschappelijk/ecologisch een mogelijke bedreiging.</i>	Verkeersonveiligheid + Verandering energie- en warmtevoorziening <i>Meekoppelkansen ingrepen duurzame energie (openbreken straat) en aanpassingen verkeerssituatie. Extra verkeersonveiligheid door werkzaamheden energietransitie</i>	Onderhoud openbare ruimte en groen + Verandering energie- en warmtevoorziening <i>Meekoppelkansen verbeteren openbare ruimte bij aanpassingen energietransitie</i>	Krappe opzet (Dichteren) en parkeren+ Verandering energie- en warmtevoorziening <i>Meekoppelkansen creëren extra parkeervoorziening bij werkzaamheden energietransitie Voorzieningen energietransitie en parkeren concurreren om ruimte.</i>
K2	Veel water en groen + Klimaatadaptatie <i>Aanwezigheid water en groen wordt extra belangrijk door klimaatadaptatie</i>	Ruime opzet De Huet + Klimaatadaptatie <i>Ruime opzet de Huet biedt kansen voor toevoegen groen en blauw ivk klimaatadaptatie</i>	Ligging aan buitengebied + Klimaatadaptatie <i>Buitengebied positie wat betreft tegengaan hittestress en kansen voor afwatering?</i>	Verkeersonveiligheid + Klimaatadaptatie <i>Toevoeging van meer (struiken, bomen, grassen) kan zicht beperken op kruispunten</i>	Onderhoud openbare ruimte en groen + Klimaatadaptatie <i>Mate van onderhoud niet cruciaal voor klimaatadaptatie (maar wel voor biodiversiteit) Onderhoudsopgave groeit bij aanleg extra waterretentiegebieden</i>	Krappe opzet (Dichteren) en parkeren+ Klimaatadaptatie <i>Parkeren en klimaatadaptatie concurreren om ruimte Groene parkeeroplossingen</i>
K3	Veel water en groen + Digitalisering en robotisering <i>Geen duidelijk verband</i>	Ruime opzet De Huet + Digitalisering en robotisering <i>Geen duidelijk verband</i>	Ligging aan buitengebied + Digitalisering en robotisering <i>Geen duidelijk verband</i>	Verkeersonveiligheid + Digitalisering en robotisering <i>Smart city oplossingen, verkeerssensoren gekoppeld aan stoplichten, controles, nudging: u rijdt te hard borden, voicegestuurde apparaten Gebruik smartphones en wearables in verkeer Gebrek aan ordening nieuwe mobiliteit (voorbeeld e-stepsjes) Opladkabels op de stoep</i>	Onderhoud openbare ruimte en groen + Digitalisering en robotisering <i>Biedt kansen voor robotisering onderhoud op termijn Preciezer onderhoud mogelijk door monitoringssystemen Digitale platformeconomie biedt kansen voor signaleren en deelnemen in onderhoud</i>	Krappe opzet (Dichteren) en parkeren+ Digitalisering en robotisering <i>Zelfrijdende auto's kunnen zichzelf verderop parkeren. Mobility as a service: kan aantal auto's doen afnemen</i>
B1	Veel water en groen + Wateroverlast en hittestress <i>Kansen voor waterretentie Kansen om overloopgebieden /wadi's te realiseren Bomen helpen tegen hittestress. Water als kans voor de verkoeling van mensen en gebouwen</i>	Ruime opzet De Huet + Wateroverlast en hittestress <i>Kansen om overloopgebieden /wadi's te realiseren Ruimte voor meer bomen</i>	Ligging aan buitengebied + Wateroverlast en hittestress <i>Wehlse broeklanden als overloopgebied? Minder hittestress aan randen wijk tegen buitengebied aan</i>	Verkeersonveiligheid + Wateroverlast en hittestress <i>Bij heftige regenbuien of overstromingen neemt verkeersonveiligheid toe. Mensen kunnen onwel worden (door hittestress) in het verkeer Rustiger op straat op hete dagen</i>	Onderhoud openbare ruimte en groen + Wateroverlast en hittestress <i>Onderhoud meekoppelen bij aanleg waterretentie Onderhoudsopgave groeit bij aanleg extra waterretentiegebieden en bomen</i>	Krappe opzet (Dichteren) en parkeren+ Wateroverlast en hittestress <i>Waterretentiegebieden en parkeren concurreren om ruimte Bij wateroverlast slechte toegang voor hulpdiensten Bebouwing voorzien van groene daken tbv waterretentie en verkoeling</i>
B2	Veel water en groen + Vergrijzing <i>Groen stimuleert beweging en goede luchtkwaliteit dat helpt bij gezond oud worden. Kans is beter benutten van recreatieve waarde groen en water</i>	Ruime opzet De Huet + Vergrijzing <i>Lange afstanden kunnen nadeel zijn voor ouderen te voet of met fiets (en daardoor ook eenzaamheid vergroten) Bankjes plaatsen om beweging te stimuleren</i>	Ligging aan buitengebied + Vergrijzing <i>Groen stimuleert beweging en goede luchtkwaliteit dat helpt bij gezond oud worden.</i>	Verkeersonveiligheid + Vergrijzing <i>Ouderen zijn vaker slachtoffer van verkeersongevallen. Toename e-bikes E-bikes beter inpassen</i>	Onderhoud openbare ruimte en groen + Vergrijzing <i>Slecht onderhouden groen is niet toegankelijk voor ouderen Ouderen hebben meer tijd voor onderhoud privaat (en publiek) groen kunnen onderhouden</i>	Krappe opzet (Dichteren) en parkeren + Vergrijzing <i>Ouderen die slecht te been zijn pakken sneller de auto. Slechte bereikbaarheid voor hulpdiensten en ouderenvervoer</i>
B3	Veel water en groen + Toename geluidsdruk en fijnstof <i>Groen mitigeert fijnstof en geluid</i>	Ruime opzet De Huet + Toename geluidsdruk en fijnstof <i>Ruimte biedt kansen voor extra mitigerende maatregelen (geluidsschermen/bomen) Grootte van de wijk kan maskeren dat zeer lokaal aan de randen milieunormen overschreden worden</i>	Ligging aan buitengebied + Toename geluidsdruk en fijnstof <i>Slechte luchtkwaliteit door agrarische functies dicht bij de wijk Kansen voor stiltegebied</i>	Verkeersonveiligheid + Toename geluidsdruk en fijnstof <i>Geen duidelijk verband</i>	Onderhoud openbare ruimte en groen + Toename geluidsdruk en fijnstof <i>Geluidsoverlast en uitstoot van fijnstof door onderhoudswerkzaamheden op fossiele brandstoffen Elektrificeren onderhoudsmaterieel</i>	Krappe opzet (Dichteren) en parkeren+ Toename geluidsdruk en fijnstof <i>Minder ruimte voor mitigerende maatregelen Hogere bevolkingsdichtheid zorgt voor meer geluidsdruk en fijnstof</i>

Bijlage 4: Achtergrondinformatie Dichteren

Zowel toekomstige water- als hitte-overlast kan worden tegengegaan met groen. Het percentage groen in Dichteren ligt tussen de 30% en 50% en is daarmee lager dan De Huet waar het percentage overal hoger is dan 40%.

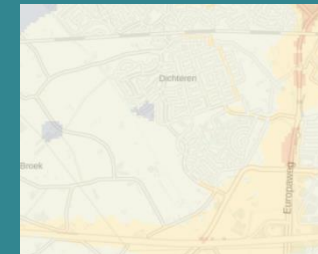

Figuur 2. Klimateffectatlas, groen per buurt 2019

Hittestress en wateroverlast zijn in de QuickScan milieu beiden naar voren gekomen als aandachtspunten voor de wijk. Een van de factoren die van invloed is op hittestress en wateroverlast is de verhouding tussen verharding/groen. Uit de bewonersparticipatie is gebleken dat bewoners enkele stukken van Dichteren als 'stenig' ervaren. Kaartmateriaal onderschrijft dit. Hoewel de Romantische Buurt redelijk groen is, is in het overig deel van Dichteren juist relatief weinig groen aanwezig.

De luchtkwaliteit in Dichteren werd door de GGD als een van de aandachtspunten benoemd. Kaartmateriaal onderschrijft dat er met name langs de Europaweg plekken zijn waar luchtverontreiniging relatief sterk aanwezig is. Dit betreft niet de woonwijk Dichteren, maar de strook tussen de Europaweg en de woonwijk. Vergeleken met het gemiddelde in Doetinchem is de luchtkwaliteit in De Huet en Dichteren goed.

Roet is een indicator voor luchtverontreiniging. Langs de N317 en A18 is sprake van hogere roetconcentraties, terwijl uitbreiding van de N317 nog voorzien is. Dit is een aandachtspunt voor gezondheid in de wijk.

Figuur 3: Atlasleefomgeving, Roet 2017

Ook geluid heeft grote gezondheidseffecten. Langs de N317 en A18, maar ook langs een route door de wijk, wordt de geluidssituatie als zeer slecht beoordeeld. Dit komt met name door verkeer in de wijk.

Figuur 4: Atlasleefomgeving, Geluid in Nederland, 2019

De GGD heeft ook overlast van geluid als aandachtspunt voor de gezonde leefomgeving benoemd. Met name verkeer lijkt een negatieve bijdrage te leveren. De rood oplichtende plekken worden beoordeeld als 'zeer slecht' en kennen decibel hoger dan 65 dB. Het overgrote gedeelte van de woonwijken De Huet en Dichteren scoort overigens een 'goed' of 'redelijk'.

Bijlage 5: Achtergrondinformatie De Huet

De grootste hittestress in het deelgebied is zichtbaar in op het bedrijventerrein en de Bongerd. Hier blijft hitte langer hangen dan in de rest van het deelgebied.

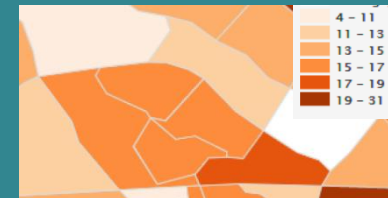

Figuur 5: Etten klimaatatlas 2019

Hittestress is in de Quicksan Milieu benoemd als (plaatselijk) aandachtspunt voor De Huet. Uit kaartmateriaal blijkt dat enkele plekken in De Huet rood oplichten. Op deze plekken is het 'aanzienlijk warmer'. Zowel het bedrijventerrein De Huet, als de Bongerd vragen deze wijk om aandacht. De GGD heeft aangegeven dat met name vergroening effectief is.

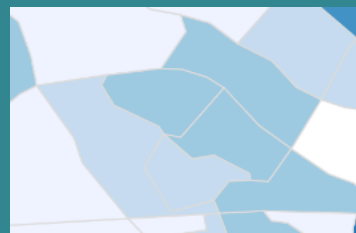
De GGD heeft aangegeven dat bewegen en buiten spelen een aandachtspunt is voor dit deelgebied. We hebben kaartmateriaal bekeken om te staven in hoeverre gezondheidsproblemen die samen hangen met weinig beweging (zoals obesitas) aanwezig zijn in dit deelgebied. Voor De Huet geldt er één buurt in negatieve zin oplicht (De Huet 1 + 3), maar er zijn buurten in Doetinchem waar nog hogere percentages obesitas aanwezig zijn.

In het hele deelgebied kent De Huet fase 1+3 het hoogste % mensen met obesitas. Het nabijgelegen Sportpark Zuid biedt kansen om dit te verbeteren.

Figuur: RIVM 2016, obesitas

Van eenzaamheid is met name sprake in De Huet Fase 1 +3, daar heeft 42% van de inwoners last van eenzaamheid. Dat is 1% hoger dan gemiddeld in Doetinchem.

Figuur: RIVM 2016, Eenzaamheid

Eenzaamheid werd door een aanzienlijk aantal mensen genoemd in de enquête. Op basis van kaartmateriaal van het RIVM zien we dat eenzaamheid binnen De Huet met name speelt in de Huet fase 1 +3 (en in Dichteren in de kleurrijke buurt (ook 42%)).

Colofon

Eindrapportage Ontwerpend onderzoek

Deelgebied D: De Huet, Dichteren,
Bedrijventerrein De Huet, Sportpark Zuid

Januari 2020

© Twynstra Gudde en RuimteVerhaal
i.o.v. Gemeente Doetinchem

Penvoering: Arjan Raatgever, Sterre Casier (TwynstraGudde), Pimm Terhorst (RuimteVerhaal)